

Маршицька В.В.,

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник відділу теорії і практики
педагогічної освіти ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України
<https://orcid.org/0000-0002-7072-8844>

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СТРАТЕГІЧНІ ВИКЛИКИ

Сучасний освітній простір перебуває у стані перманентної трансформації, де зміни стають не епізодичним явищем, а постійною характеристикою середовища. Згідно з концепцією «Learning Compass 2030» від ОЕСР, роль педагога зазнає фундаментальної ревізії: він перестає бути монопольним транслятором знань, перетворюючись на архітектора та дизайнера освітнього середовища. У цьому контексті інноваційна діяльність переходить із розряду особистого вибору окремих ентузіастів у площину стратегічної вимоги часу. Проте практика показує, що головний бар'єр на шляху до змін лежить не в технічній площині, а у сфері психологічної готовності людини.

Центральним викликом сучасності є гостра невідповідність між стрімко зростаючою швидкістю цифрової трансформації та лінійними темпами адаптації людської психіки. Цей розрив породжує феномен «шоку майбутнього», коли педагог опиняється у стані психологічного дисонансу. Саме тому, щоб зрозуміти, як стимулювати впровадження інновацій, необхідно насамперед проаналізувати природу внутрішнього опору, який часто базується на глибоких підсвідомих установках.

Перш ніж навчати педагога технічним аспектам нових інструментів, критично важливим є переосмислення психологічних бар'єрів, що гальмують розвиток. Основним серед них є *психологічна ригідність* – схильність триматися за звичні стереотипи викладання як за безпечну гавань. Це часто переплітається з бар'єром «минулого досвіду», де установка «ми завжди так вчили, і результати були добрими» стає бронєю проти будь-яких змін. Для подолання цієї когнітивної пастки ефективною є методика «рефлексивного дзеркала»: використання відеоаналізу власних занять дозволяє викладачу

побачити реальну реакцію здобувачів освіти та відчути «конструктивне незадоволення», яке стає потужним імпульсом до оновлення методів роботи.

Не менш значущим є бар'єр «страху помилки», або *адаптаційна тривожність*. Педагоги, особливо ті, що мають значний стаж, часто бояться втратити авторитет перед учнями через технічний збій або вигляд «менш обізнаного» у технологіях. Виходом тут є впровадження стратегії створення безпечних зон для експериментів, де помилка сприймається не як провал, а як необхідний етап навчання.

До цього додається бар'єр *інформаційного перевантаження*, що виникає через агресивний темп появи нових ШІ-інструментів, LMS та мобільних додатків. Захисним механізмом психіки у такому разі стає повне ігнорування нового. Найкращою протидією тут виступає мікронавчання: поступове освоєння одного інструмента на тиждень, що створює ситуацію «малих перемог» і знижує рівень стресу.

Ефективна підготовка педагога до інновацій має базуватися на триєдності компонентів: **мотиваційний**: перехід від зовнішнього примусу («треба») до внутрішньої потреби («я хочу змінити результат»); **когнітивний**: розуміння не лише функціоналу інструментів, а й психології сприйняття інформації здобувачами освіти; **операційний**: безпосереднє володіння методиками гейміфікації, проєктного та змішаного навчання.

Однак реалізація цієї моделі натрапляє на серйозні стратегічні виклики в системі освіти. Насамперед це формалізм у підвищенні кваліфікації, де орієнтація на «години» підміняє реальну зміну парадигми мислення. По-друге, відсутність безпечного середовища для експериментів створює ситуацію, коли система контролю карає за відхилення від стандарту, що вбиває ініціативу.

Для подолання цих розривів необхідно змінити акценти в супроводі педагогів. Замість традиційних лекцій пріоритет має надаватися менторству та коучингу, що забезпечують живий супровід реальних проєктів. Фундаментом для прийняття змін має стати розвиток *soft skills*: емоційного інтелекту, стресостійкості та критичного мислення. Психологічну підтримку та обмін досвідом найкраще забезпечують професійні спільноти навчання, де педагог перестає бути «самотнім воїном».

Отже, інноваційна підготовка педагога – це не просто освоєння сучасних цифрових технологій, а глибока трансформація професійної ідентичності. Це перехід від образу «транслятора істини» до ролі «фасилітатора освітнього процесу». Головним стратегічним завданням залишається створення системи, де внутрішній супротив долається не примусом, а через формування культури психологічного комфорту, мотивації та підтримки кожного, хто наважується на зміни.

Література

- Ткаченко, О. М., & Василенко, Л. П. (2024). Інноваційні підходи до підготовки педагогів для впровадження сучасних освітніх технологій в Україні. Академічні візії, 28. <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/948>
- OECD (2019). OECD Future of Education and Skills 2030. OECD Learning Compass 2030. A Series of Concept Notes. <https://www.oecd.org/education/2030-project/>.
- UNESCO. (2021). Reimagining our futures together: A new social contract for education. UNESCO Publishing.

Матюшок І.В.,

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Навчально-наукового інституту поліцейської діяльності
Національної академії внутрішніх справ
<https://orcid.org/0009-0005-1978-4313>*

Науковий керівник: Троцький Р.С.,

*кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри
тактичної підготовки Навчально-наукового інституту
поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ
<https://orcid.org/0009-0006-8584-8634>*

ЦИФРОВІ ТА СИМУЛЯЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ КАДРІВ

Актуальність дослідження теми цифрових та симуляційних технологій як інструменту модернізації підготовки поліцейських кадрів зумовлена тим, що сучасні умови забезпечення публічної безпеки, охорони правопорядку та реагування на кризові ситуації вимагають від працівників поліції не лише ґрунтовних теоретичних знань, а й стійких практичних навичок, здатності швидко ухвалювати рішення, діяти в обстановці ризику,